

gemeente harderwijk

Woonwagengedwongen in Harderwijk

Verhalen over wonen op wielen, vrijheid en wantrouwen

Na bijna 40 jaar komt er een nieuw, groter woonwagencamp in Harderwijk. Dat besloot de gemeenteraad in januari 2022. Vorige week heeft het college van B&W besloten om de Glindweg daarvoor als locatie aan te wijzen. Er is plek voor ongeveer 36 woonwagens.

In de aanloop daarnaartoe laten wij u kennismaken met woonwagengedwongen Lammert, Dolf, Peter, Koos, Jan en Ollie. Op deze pagina leest u deel 1 van deze serie. In de komende weken leest u in deze krant deel 2 en 3. Daarin vertelt wethouder Edwin Enklaar ook waarom de gemeente het belangrijk vindt om woonwagengedwongen meer plek te bieden.

Een inkijkje in de woonwagencultuur

Stel je voor: je zit gezellig thuis op de bank met je partner, lekker relaxed tv te kijken. Ineens staat je buurman in de woonkamer. Zonder te kloppen of aan te bellen. En op z'n sokken. Zonder al te veel woorden schuift hij aan op de bank en kijkt met jullie mee. Tegen etenstijd lust hij ook wel een bord met eten en rond een uur of 10 gaat-ie weer naar huis. Bijzonder? Niet voor mensen als Lammert de Ruiter en Dolf de Jonge. Want zo gaat dat, op een woonwagencamp.

Allemaal neven

Lammert en Dolf zijn neven. 'Neef' is trouwens gewoon de manier waarop woonwagengedwongen een mannelijk familielid aanduiden – of je het nu over je achterneef hebt of je oudoom. Ze wonen allebei al jaren in Harderwijk. En ze willen er graag blijven wonen; het liefst op een groter kamp. Zodat er ook plek is voor hun kinderen en kleinkinderen, die nu vaak noodgedwongen in stadse huizen wonen. Of – in Lammerts' geval – plek voor zijn hoogbejaarde ouders Jan en Koos, die veel zorg nodig hebben maar nu op een paar kilometer afstand wonen in een boerderijtje.

Meer familie dan bestek

Op het kamp aan de Deventerweg waar we Lammert en Dolf spreken, is bijna iedereen familie van elkaar. En dat vinden ze fijn. Dolf: "Stel je voor, je zit alleen thuis en je bent een beetje verdrietig. Dan is het toch fijn als je kunt aanschuiven bij anderen? Daarvoor leef je toch, om samen te zijn? Niemand is een eiland." Lammert: "Het is altijd leuk als er mensen komen. Vroeger kwam het regelmatig voor dat er meer mensen kwamen dan er borden of vorken waren. Dan moest je even wachten tot je te eten kreeg."

Reizen om te werken

Peter Vos is woordvoerder van de woonwagengedwongen in Nijmegen en kenner van de woonwagencultuur. Hij

vertelt hoe oud deze cultuur is: "Reizigers kennen we al vanaf de middeleeuwen. Het waren mensen die rondtrokken om te kunnen werken, om inkomsten te hebben. Ze reisden toen nog niet met woonwagens maar met tenten. Of ze sliepen in logementen of bij boeren."

"Je leeft toch om samen te zijn? Niemand is een eiland."

- Dolf

Trekverbod voor woonwagens

De woonwagencultuur in Nederland is ontstaan rond 1850. De woonwagen verving de hondenkar en de huifkar. Peter: "Tot in de jaren 90 van de vorige eeuw trokken woonwagengedwongen vaak rond met hun woonwagen. In het voorjaar gingen ze op reis en in het najaar keerden ze terug naar hun vaste woonwagencamp, hun thuisbasis." Met het trekverbod voor woonwagens in 1968 kwam daar een eind aan.

17 kinderen helpen duwen

De moeder van Lammert, Koos, heeft het trekkersbestaan nog meegemaakt. Ze komt uit een gezin met 17 kinderen, dat met paard en wagen rondtrok. Koos is ziek en praat niet veel meer, maar haar man Jan

vertelt dat die 17 kinderen een uitkomst waren: die moesten de wagen duwen als de weg bergop ging.

Wonen in een ambulance

Jan zelf heeft ook nog de vrijheid van het trekkersbestaan meegemaakt. Als burger – de aanduiding van woonwagengedwongen voor niet-woonwagengedwongen – trouwde hij 64 jaar geleden in de woonwagenfamilie van zijn vrouw Koos. Hun eerste 'woning' was een oude ambulancewagen. "Je hoorde de ratten onder de wagen door lopen." Toen ze een woonwagen konden kopen, trokken ze het hele land door. Van de kolenmijnen in Limburg naar de suikerfabriek in Groningen en de Hoogovens in IJmuiden.

Eerst weglopen, dan trouwen

Tijdens hun verkeringstijd viel het Jan op hoe zedig de mensen op het kamp waren. Knipogen en een beetje zoenen achter de woonwagen, meer zat er niet in. En zoals de traditie min of meer voorschrijft, zijn ook Jan en Koos 'weggelopen'. Lammert legt uit hoe dat werkt: "Je blijft gewoon een nacht weg en de volgende dag beschouwt iedereen je als getrouwd. Voor de vorm doet de vader van de bruid alsof hij heel boos is. Maar dat hoort erbij. En pas later trouw je voor de wet."

Preuts ja, bekrompen nee

De meeste burgers hebben wel beelden bij woonwagengedwongen. Vaak zijn het stereotypen. Woonwagengedwongen trouwen jong, hebben grote gezinnen, rommelen in oud ijzer en je moet ze toch een beetje in de gaten houden. Maar dat er op een kamp ook plek is voor homostellen, dat past waarschijnlijk niet in dat beeld. En toch is het zo. Dolf: "Wie ben ik om daar wat van te vinden? Als 2 mannen of 2 vrouwen samen zijn, doen wij daar helemaal niet moeilijk over."

Wat wil HVWC, de Vereniging voor behoud van de woonwagencultuur Harderwijk?

Eind 2019 protesteerden Harderwijkse woonwagengedwongen met spandoeken voor meer standplaatsen in hun gemeente. De toenmalige wethouder nodigde een aantal woonwagengedwongen uit voor een gesprek en stelde onder andere de vraag of de woonwagengedwongen zich al hadden georganiseerd in een vereniging. In 2021 was het zover en werd de vereniging HVWC opgericht. Lammert is voorzitter van de vereniging en Dolf is penningmeester.

De vereniging zorgt voor verbinding tussen de woonwagengedwongen onderling en is gesprekspartner voor de gemeente. De vereniging maakt zich hard voor meer standplaatsen voor woonwagens in de gemeente Harderwijk, op 1 locatie, het liefst aan de rand van de stad. En met een clubhuis of verenigingsgebouw op die locatie, met daarin een klein museum over de woonwagencultuur. Het is ook de bedoeling dat de vereniging een rol gaat spelen bij het bepalen wie waar komt te staan op de nieuwe locatie. Lammert: "Maar eigenlijk hebben wij ons doel pas bereikt als we geaccepteerd worden. En als mensen begrijpen wie we zijn. Het gaat om meer dan meer standplaatsen. We zoeken bevestiging dat onze cultuur bestaat. Dus of we ooit klaar zijn? Nee, dat denk ik niet."

Benieuwd naar meer? In de volgende edities van de Harderwijker Courant leest u deel 2 en deel 3.

gemeente Harderwijk

Raadsinformatie

Schriftelijke vragen

Aan het college zijn de volgende schriftelijke vragen gesteld door de fractie(s):

- CDA: ronselen van jeugd voor criminele activiteiten
- VVD, Harderwijk Anders, CDA: overlast Harderwijk N302

De raadvragen en antwoorden vindt u op harderwijk.nl/raadvragen.

Nieuwe locatie voor woonwagens aan Glindweg

Op dinsdag 10 maart besloot het college van burgemeester en wethouders om de locatie Glindweg aan te wijzen als nieuwe woonwagenlocatie. Er is daar plek voor ongeveer 36 standplaatsen. Met dit plan willen we als gemeente voldoen aan de groeiende behoefte aan standplaatsen in Harderwijk en Hierden. Buurtbewoners zijn op donderdag 12 maart persoonlijk geïnformeerd over de plannen.

Er is een tekort aan woonwagenplekken

Er is landelijk en in de regio een groot tekort aan plekken voor mensen die in een woonwagen willen wonen. Na zorgvuldig onderzoek kozen we de locatie aan de Glindweg als meest geschikte plek binnen onze gemeente. De komende periode gebruiken we om de plannen verder uit te werken.

Samen met de buurt

We benadrukken dat het gebruik van de locatie niet al op korte termijn is. Er is daarvoor veel ruimte voor overleg met omwonenden. Om een goede landing in de buurt te garanderen, wordt er een beheergroep opgericht. Daaraan nemen in elk geval buurtbewoners en de gemeente deel.

Technasiumleerlingen meten luchtkwaliteit

Hoe gezond is de lucht die we inademen als we naar school fietsen? Leerlingen van het Technasium van RSG Slingerbos onderzochten dit met speciale 'snuffel-fietsensoren'. Hun resultaten presenterden ze aan een jury, waaronder wethouder Maarten Reckman.

Fietsroutes in de stad onder de loep

Leerlingen uit het 3e en 4e jaar onderzochten verschillende fietsroutes in Harderwijk. Ze ontdekten dat de lucht vaak niet schoon genoeg is op routes van en naar school. Vooral het verkeer zorgt voor veel fijnstof. Dit zijn kleine deeltjes in de lucht die diep in je longen komen en slecht zijn voor je gezondheid.

Harderwijk en het Schone Lucht Akkoord

Het onderzoek past bij het Schone Lucht Akkoord (SLA), dat wij in 2020 tekenden. Met dit akkoord willen wij zorgen voor een gezondere leefomgeving en minder gezondheidsschade door luchtvervuiling in 2030. Door jongeren bij dit onderzoek te betrekken, leren zij hoe belangrijk schone lucht is.

Adviezen van de leerlingen

- De leerlingen gaven ons ook tips:
- Groene buffers: meer struiken en groen langs drukke wegen
 - Slimmer verkeer: verkeerslichten beter regelen en lagere snelheden
 - Veilige routes: fietspaden verder af van drukke hoofdwegen

Wij gaan de gegevens van de 11 groepen verder bekijken. Omdat deze eerste proef zo goed liep, kijken we al naar een vervolg om meer jongeren bij dit belangrijke onderwerp te betrekken.

Harderweide bouwt voor jongeren: 44 sociale huurappartementen op komst

De wijk Harderweide krijgt er een mooie mix aan woningen bij. Op vrijdag 6 maart gaf wethouder Edwin Enklaar het officiële startsein voor de bouw van de eerste sociale huurwoningen in de wijk. Een extra pluspunt: jongeren uit Harderwijk en omgeving krijgen voorrang bij de toewijzing. In Harderweide worden 2 moderne woongebouwen gebouwd, ook wel 'urban villa's' genoemd. Hierin komen in totaal 44 duurzame sociale huurappartementen met 2 of 3 kamers. Alle woningen hebben een eigen buitenruimte en er is een gezamenlijke fietsstalling. Dankzij het gebruik van bodemwarmte blijven de woningen in de winter warm en in de zomer koel. Dat is gunstig voor de energierekening.

Plek voor iedereen

Wethouder Edwin Enklaar: "We willen dat Harderweide een wijk is voor iedereen. We weten hoe lastig de woningmarkt is voor starters. Daarom ben ik er trots op dat jonge mensen uit onze eigen regio voorrang krijgen op deze appartementen. Zo bieden we hen een duurzame start in onze eigen gemeente."

Ook start bouw koopwoningen

Tegelijkertijd is ook de bouw gestart van 63 ruime koopwoningen in het project 'De Weide Veluwe'. Toekomstige bewoners waren aanwezig op de bouwplaats om alvast kennis te maken met hun nieuwe burens.

Voor wie liever zelf een woning bouwt, zijn er in Harderweide nu ook nog 2 vrije bouw kavels beschikbaar.

Praktische informatie

- **Verhuur:** De sociale huurwoningen worden straks aangeboden door BPD Woningfonds.
- **Inschrijven:** Geïnteresseerden kunnen zich vanaf de zomer van 2027 aanmelden voor een huurwoning.
- **Koopwoningen:** Er zijn nog enkele koopwoningen beschikbaar. Kijk voor meer informatie op nieuwbouw-harderweide.nl.
- **Bouwkavels:** Het actuele aanbod van bouwkavels is te vinden op Funda.

100 gratis bomen voor inwoners

Jaarlijks kappen we zieke bomen en planten we weer nieuwe bomen terug om zo te zorgen voor een gezond bomenbestand. Bomen zijn belangrijk voor een groene en gezonde buurt.

Voor elke boom die we kappen planten we gemiddeld 1,5 boom terug. Het lukt niet altijd om op de plek waar een boom gekapt wordt weer een boom terug te planten. De bomen die we niet kunnen

planten mogen inwoners in hun eigen tuin planten. Dit past binnen het initiatief 'Samen kleuren we de Stad'. Afgelopen vrijdag deelde wethouder Martijn Pijnenburg zelf een aantal van deze bomen uit.

Op officielebekendmakingen.nl publiceren we alle officiële bekendmakingen. In de Harderwijker Courant plaatsen we een verkort overzicht. Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Ontvangt u de bekendmakingen liever elke week in uw mailbox? Meld u aan via overheid.nl/berichten-over-uw-buurt.

Aanvraag omgevingsvergunning

- Bekendmaking op 9 maart:
- Ceintuurbaan 4-53, 3847 LE Harderwijk
 - Luttekepoortstraat 50, 3841 AX Harderwijk
 - Boslaan 2, 3847 LT Harderwijk
 - Krommekamp 320, 3848 DW Harderwijk
- Bekendmaking datum op 10 maart:
- Parallelweg 26-70, 3849 MN Hierden
- Bekendmaking op 11 maart:
- Laan 1940-1945 79, 3841 JB Harderwijk
- Bekendmaking op 13 maart:
- Oranjelaan 11 A, 3843 AA Harderwijk

Besluit aanvraag

- omgevingsvergunning**
- Bekendmaking op 9 maart:
- Parallelweg 26 132, 3849 MN Hierden
 - Engelserf 6, 3843 BE Harderwijk
 - Guido Gezellelaan 115, 3842 XG Harderwijk
 - Stationslaan 26, 3842 LA Harderwijk
 - Spieghelstraat 46, 3842 JP Harderwijk
- Bekendmaking op 11 maart:
- Kievitmeen en Gruttomeen, Harderwijk
 - Harderweide fase 5b - 43 huurappartementen, Harderwijk

Samenvatting bekendmakingen

- De Weide Veluwe fase 6 - 72 woningen Harderweide, Harderwijk
 - Krommekamp en Broeklaan, Harderwijk
- Bekendmaking op 11 maart:
- Lindenlaan 3, Harderwijk
- Bekendmaking op 13 maart:
- Grote Poortstraat 39, 3841 AK Harderwijk

Milieumeldingen

- Bekendmaking op 12 maart:
- Friesegracht 9, Harderwijk: sloop en samenvoegen woningen nrs. 9 en 11
 - Goeman Borgesiuslaan 421, Harderwijk: asbest en sloop

- Goeman Borgesiuslaan 217, Harderwijk: asbest

Overig

- Bekendmaking op 9 maart:
- Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet kinderopvang gemeente Harderwijk
- Bekendmaking op 11 maart:
- Beleidsregels blauwe zone parkeren gemeente Harderwijk
 - Besluit beperking openbaarheid Bestuursarchief 1996-2005 gemeente Harderwijk (5090)
 - Onderdeel erfgoed

- Bekendmaking op 12 maart:
- Vergunning voorwerpen op of aan een openbare plaats, ter hoogte van Schapenhoek 10, Harderwijk
 - Verleende exploitatievergunning voor Sallora Grill Restaurant Harderwijk aan Vijhestraat 15, Harderwijk
 - Beleidsregel - Automatische incasso Harderwijk 2026
 - Onderdeel erfgoed
- Bekendmaking op 13 maart:
- Vestiging gemeentelijk voorkeursrecht locatie Glindweg in Hierden, gemeente Harderwijk op basis van artikel 9.1, tweede lid, van de Omgevingswet

Hoe wilt u Harderwijk beleven?

Wat voor stad willen we zijn als het gaat om evenementen, toerisme en recreatie? We werken aan nieuwe plannen en horen graag de mening van inwoners van Harderwijk en Hierden. Wat gaat goed? Wat kan beter? Waar ligt de juiste balans tussen gezellige drukte en prettig wonen?

Vul de vragenlijst in via harderwijk.nl/harderwijk-beleven. Dat kan **tot en met 23 maart**. Dit kost ongeveer 10 minuten tijd. Samen maken we plannen vóór en mét de stad.

